

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupapäätös / Umicore Finland Oy:n ympäristölupahakemus

Rakennus- ja ympäristölautakunta 15.05.2024 § 82

Valmistelija kaupunkilupapäällikkö Juhani Hannila ja johtava ympäristötarkastaja
Tuomas Hirvijoki

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on myöntänyt päätöksellään 30.4.2024 (nro 51/2024, Dnro LSSAVI/19620/2022) ympäristöluvan Umicore Finland Oy:n toiminnan olennaiselle muuttamiselle. Aluehallintovirasto myöntää myös luvan aloittaa lupapäätöksen mukainen toiminta mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Tätä varten toiminnaharjoittajan on asetettava 20 000 € vakuus.

Lupapäätös (357 sivua) on kuulutettu ja siihen voi hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusaika päättyy 6.6.2024. Ympäristölupapäätös löytyy Aluehallintoviraston vesi- ja ympäristölupien tietopalvelusta osoitteesta: <https://ylupa.avi.fi/fi-FI/asia/2322950>

Umicore Finland Oy:llä on KIP-alueen pohjoisosassa voimassa oleva ympäristölupa (Dnro LSSAVI/17344/2020, 13.12.2021). Umicore on hakenut ympäristölupaan olennaista muutosta ympäristönsuojelulain 29 §:n mukaisesti. Lisäksi Umicore on hakenut muutoksille ympäristönsuojelulain (YSL) 199 §:n mukaista aloituslupaa.

Lupamuutos ja aloituslupa koskevat Umicoren suunniteltua tuotannon laajennusta Kokkolan suurteollisuusalueen pohjoisessa osassa. Laajennuksesta on toteutettu ympäristövaikutusten arviointimenettely.

Muutoksen jälkeen laitoksella voidaan käsitellä kobolttiraaka-aineita vuodessa enintään 200 000 t, nikkelifiraaka-aineita enintään 135 000 t sekä hakemuksen mukaisia jäteperäisiä raaka-aineita enintään 5 000 t. Muutos sisältää olemassa olevan laitoksen toiminnan laajentamisen hakemuksen mukaisesti sekä uuden pCAM-laitoksen tuotannollisen toiminnan. Laajennuksen jälkeen laitosten pCAM-tuotannon kokonaiskapasiteetti on 104 000 t vuodessa. Uuden pCAM-laitoksen käsitellyt jätevedet uuden purkupuutken kautta mereen Boliden Kokkola Oy:n jätevesien purkupaikan viereen.

Liuton läheisyyteen rakennetaan lisäksi nikkelikideliuotuslaitos. Samassa yhteydessä ympäristöpäästöjen minimoimiseksi nostetaan ammoniakkin talteenoton kapasiteettia sekä rakennetaan pCAM -tuotannon laajennukselle erillinen jätevedenpuhdistamo, josta jätevedet on tarkoitus johtaa omaa purkupuutkea pitkin mereen Boliden Kokkolan Oy:n (BKO) purkupuutken viereen. Uuden pCAM-tuotannon mereen johdettavien jätevesipäästöjen määrä virtaamana

on 220 m³/h ja sulfaattikuormitus 125 000 t/v, typpikuormitus 30 000 kg/v, koboltti- 500 kg/v sekä nikkelikuormitus 500 kg/v.

Hakemuksesta annettiin 10 lausuntoa. Kokkolan rakennus- ja ympäristölautakunta antoi hakenmusasiassa oman lausuntonsa (8.11.2023, § 158), johon myös kaupunginhallitus yhtyi. Lisäksi asiassa jätettiin 36 muistutusta tai mielipidettä.

Kokkolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen samoin kuin kaupunginhallitus kiinnittivät monien muiden lausunnonantajien kanssa huomiota erityisesti lisääntyviin vesistöpäästöihin (Ni, Co, sulfaatti, typpi) ja niiden hallintaan, tuotannon kasvun johdosta lisääntyvien ilmapäästöjen hallintaan, pohjaveden suojaamiseen, parhaan käyttökelpisen tekniikan (BAT) käyttöön sekä vesistö- ja ilmapäästöjen yhteisvaikutusten seurantaan alueen muiden laitosten kanssa.

Aluehallintoviraston päätös

Aluehallintovirasto on lupapäätöksessään antanut toiminnalle 60 lupamääräystä, jotka koskevat

- Laitoksen toiminnan järjestämistä ja laajennuksen toteuttamista (lupamääräykset 1-3)
- Päästöjä vesiin (4-13)
- Päästöjä ilmaan (14-18)
- Melun hallintaa (19-20)
- Kemikaaleja, raaka-aineita ja niiden varastointia (21-23)
- Jätteitä ja niiden käsittelyä ja hyödyntämistä (24-27)
- Parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja energiatehokkuutta (28)
- Poikkeus- ja häiriötilanteisiin varautumista (29-34)
- Käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailuja (35-50)
- Yksityiskohtaista tarkkailusuunnitelmaa (51-52)
- Laadunvarmistusta (53)
- Kirjanpitoa ja raportointia (54-56)
- Toiminnan muutoksia, keskeyttämistä ja lopettamista (57-59)
- Kalatalousmaksua (60)

Aluehallintovirasto on päätöksessään ottanut hyvin huomioon lausunnoissa esitetyt huomiot päästöjen rajoittamisesta ja pohjaveden suojaamisesta.

Lupamääräyksillä on rajoitettu merkittävästi hakemuksessa esitetystä uuden pCAM-laitoksen purkuputken kautta johdettavan käsitellyn veden sulfaattipäästöä. Aluehallintovirasto on antanut lupamääräyksessään uuden pCAM-laitoksen mereen johdettavalle sulfaattipäästölle raja-arvot vaihtoehtoisina vuotuiselle kokonaispäästölle (50 000 t/a) tai **pitoisuudelle (10 200 mg/l)**. Hakijan hakemuksessa esittämä mereen johdettavan jäteveden pitoisuus oli 51 000 mg/l, joten sulfaattipäästön tiukennus on merkittävä. Tämä perustuu aluehallintoviraston perustelujen mukaan varovaisuusperiaatteeseen. Toistaiseksi ei tiedetä varmasti, mikä on sulfaattipäästön merkitys merialueella. Suurimmat sulfaatteihin liittyvät riskit aiheutuvat suolan (sulfaatin) kerrostumisesta. Tiheän, sulfaattipitoisen vesikerroksen laskeutuminen estää hapen kierron

vesipatsaan ylä- ja alakerrosten välillä. Tällä voi olla monia haitallisia vaikutuksia vesiympäristön luonnolliseen toimintaan, esimerkiksi aiheuttamalla hapen puutetta, fosfaatin vapautumista (rehevöityminen) sekä elohopean biometylaatiota. Myös tarvittavat selvitysvelvoitteet mm. sulfaattipäästöjen vähentämistä koskevasta selvityksisistä sekä sulfaattipäästön vaikutusta meriluontoon ja vedenalaisiin luontotyyppeihin on asetettu lupamääräyksissä.

Typen, erityisesti ammoniumtypen sekä metallien vesipäästöjen raja-arvoja on tiukennettu jonkin verran hakemukseen nähden ottaen huomioon niiden päästömäärien tuleva kasvu purkualueella uuden pCAM tehtaan purkupuutken kautta.

Uusi pCAM tuotanto ja lisääntynyt koboltti- ja nikkeli tuotteiden tuotanto lisäävät myös merialueelle tulevaa jäähdytys- ja jätevesien lämpökuormaa. Lämpöpäästön vaikutusten tarkkailu on määrätty sisällytettäväksi merialueen tarkkailuun ainepäästöjen ohella.

Laajentunut ja uusi tuotanto lisäävät myös ilmapäästöjä ja aiheuttavat lisääntyvää meluvaikutusta. Hakemukseen liitettyjen ilma- ja melupäästöjen leviämismallinnusten perusteella vaikutukset rajautuvat pääasiassa toiminta-alueen läheisyyteen suurteollisuusalueella. Ilmapäästöjen raja-arvoja on hakijan esityksestä osin kiristetty koko laitoksen osalta ottaen huomioon mallinnusten tulokset, pohjavesialueen läheisyyden sekä parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimusten varmistaminen. Toiminnasta aiheutuvat kanavoidut päästöt ilmaan käsitellään ennen ilmaan johtamista.

Lupapäätöksessä on ilmapäästöjen osalta annettu vuosiraja-arvot koboltille ja nikkelille (yhteensä 2,5 t/a), kuparille (0,5 t/a), VOC:lle (40 t/a) ja rikkivedylle (10 t/a).

Lupaharkinnan lopputulema

Aluehallintovirasto katsoo lupaharkinnan lopputulemana, että luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät, kun otetaan huomioon annetut lupamääräykset ja niissä asetetut päästörajoitukset. Koko laitoksen toiminta kyseisellä paikalla täyttää muutoksen jälkeinkin luvan myöntämisen edellytykset, kun annettuja lupamääräyksiä noudatetaan ja muuten toimitaan hakemuksessa esitetyllä tavalla.

Lupamääräyksissä on annettu aluehallintoviraston tarpeelliseksi katsomat selvitysvelvoitteet. Päästöraja-arvoja sekä päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevat lupamääräykset perustuvat parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Umicoren päästöjä ilmaan ja veteen sekä toiminnasta syntyvää melua on rajoitettu lupamääräyksin toiminnasta aiheutuvien vaikutusten vähentämiseksi.

Annetut määräykset huomioon ottaen ei toiminnasta ennalta arvioiden aiheudu terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista eikä

yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapuruussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta naapureille.

Aluehallintovirasto on määrännyt toiminnasta yleiselle ja yksityiselle kalatalousedulle aiheutuvien kalasto- ja kalastusvahinkojen vähentämiseksi kalatalousmaksun (15 000 €/v). Ennalta arvioiden hankkeesta ei aiheudu muuta mahdollista vesistöön tai sen käyttöön kohdistuvaa korvattavaa tai toimenpitein hyvitetävää vahinkoa. Ennakoimattoman vahingon varalta on annettu ohjaus.

Johtava ympäristötarkastaja

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää

1. merkitä tiedoksensa Aluehallintoviraston ympäristölupapäätöksen
2. ettei asia anna aiheutta muutoksenhakuun Vaasan hallinto-oikeudelta
3. saattaa asian edelleen jatkopykälänä kaupunginhallituksen käsiteltäväksi

Päätös

Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi päätösesityksen.

Kaupunginhallitus 20.05.2024 § 240
759/11.01.00/2023

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää merkitä tiedoksi Aluehallintoviraston ympäristölupapäätöksen.

Käsittely

Kaupunginvaltuuston I varapuheenjohtaja Paloranta ilmoitti itsensä esteelliseksi asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (HL 28 §, yleislausekejäävi).

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösesityksen.